

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ ry

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1.1. - 31.12.2018

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Toimintakertomus	1 - 8
Tuloslaskelma	9 - 11
Tase	12 - 13
Liitetiedot	14 - 21
Tilinpäätöksen allekirjoitus	22
Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	22
Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	23

Toiminnan katsaus

Vuosi 2018 valtuus OAJ:n toiminnassa sopimuskierron vuosi, eduskuntavaalivaikuttamisen vuosi, yhteiskunnallisen vaikuttamisen vuosi ja viestinnän edelleen kehittämisen vuosi. Kyseessä oli myös järjestövaalivuosi.

Vuodesta 2011 kestänyt keskitettyjen ratkaisujen ajanjakso päättyi tällä erää. Liitot, niiden joukossa OAJ, ja neuvottelujärjestöt, niiden joukossa JUKO, neuvottelivat kaikille julkisen sektorin sopimusaloille ja vahvasti julkisrahoitteisille sopimusaloille uudet, hieman yli kaksivuotiset sopimukset.

On erityisesti merkille pantavaa, etteivät sopimukset syntyneet helposti. Yliopistojen osalta jouduttuihin jopa yhden päivän työtaisteluun ja niin yliopistojen kuin yksityisen opetusalan osalta sopimusratkaisut syntyivät vasta valtakunnansovittelijan sovittelun kautta.

Sopimuskorotusten matala taso on koskenut koko kuluvaan vuosikymmenen tismalleen samantasoisena koko palkansaajakenttää. Vaikka nyt käytiin niin sanottu liittokierron, olivat sopimuskorotukset edelleen samat kautta koko palkansaajakentän. Kilpailukyky sopimukseen sisältyvä määräaikainen, osittainen lomarahaleikkaus laski kuitenkin kaikkien julkisen sektorin työntekijöiden ostovoimaa suhteessa muuhun palkansaajakenttään.

Onneksi kuitenkin talouden myönteinen kehitys jatkui vuoden 2018 aikana, mikä osaltaan johti työllisyyden paranemiseen. Se taas vähensi huomattavasti julkisen sektorin työllisyysmenoja ja toi hieman liikkumavaraa myös koulutuksen rahoitusedellytyksiin.

Toimintavuoden toinen ehdoton kärki oli OAJ:n koulutuspoliittisten ja työelämätautoitteen täsmentäminen ja niiden esitleminen kaikille eduskunnassa oleville puolueille, eri järjestöille, muille yhteiskunnallisille toimijoille, medialle ja suurelle yleisölle.

OAJ:n vaalistrategian taustalla oli tavoite koulutuksen, kasvatuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan rahoituksen merkittävästä vahvistamisesta. Nostimme esille vaaleista riippumattomia suuria yhteiskunnallisia kysymyksiä, jotka päättäjien on joka tapauksessa ratkaistava. Esitimme miten ne ratkaistaan panostamalla varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja tieteseen ja tutkimukseen. Tämä oli selvästi oikea ratkaisu. OAJ:n tärkeimmät vaalitavoitteet löysivät tiensä lähes kaikkien puolueiden vaaliohjelmiin.

Vaalityössä olivat mukana toimiston lisäksi paikallisyhdistykset ja valtakunnalliset yhdistykset ja piirit, sekä erityisesti alueyhdistykset. Luonnollisesti vaikuttamistyö on vain voimistunut kevään 2019 aikana.

Olemme osallistuneet viime vuosina varsin vahvasti ja laajasti keskusteluun yhteiskunnallisesti merkittävistä aiheista. Tätä olemme jatkaneet ja mukana on niin toimihenkilöistä kuin luottamushenkilöistä ollut aiempaa laajempi joukko. Tällä tavalla haemme monikasvoisuutta ja laajentuvaa kontaktipintaa myös yhteistyökumppaneihin ja mediaan.

Vuoden 2017 lopulla alkanut ensimmäinen Sivistysakatemia toteutui kokonaisuudessaan alkuvuodesta 2018 ja syksyllä aloitettiin toinen kokonaisuus. Nuo kaksi yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen, jälkimmäinen myös Suomen Aka-

temian, kanssa toteutettua Sivistysakatemian kokonaisuutta ovat onnistuneet loistavasti ja uskon, että uusi tärkeä koulutusta ja sivistystä puolustava ja rakentava perinne on Suomeen syntynyt.

Jatkuva aktiivinen vuorovaikutus yhteiskunnan eri vaikuttaja- ja muiden toimijatahojen kanssa järjestötoimintamme kaikilla tasoilla on välttämätöntä. Monikanavaisen aktiivisen ja säännöllisen viestinnän merkitys jäsenkunnan, yhteistyökumppaneiden ja koko yhteiskunnan suuntaan korostuu koko ajan enemmän.

Viestintä ei ole tukitoiminta, vaan se on tapa toimia. Jokainen toimija on myös viestijä. Tätä periaatetta on pyrittävä jatkossa entisestäänkin vahvistamaan.

Keväällä 2018 pidettiin jälleen valtuustovaalit ja uusi valtuusto aloitti toukokuussa nelivuotisen kautensa. Samalla myös hallitus, toimikunnat ja työryhmät vaihtuivat. Uusien toimielinten työn käynnistyminen nosti jälleen korostuneesti esiin niiden jäsenten keskinäisen jatkuvan vuorovaikutuksen tärkeyden. Jos se ei toimi hyvin, tehdään eri toimielimissä paljon turhaa työtä.

Valtuuston ensimmäinen kokous nosti vahvasti pintaan koko nykyistä työelämää leimaavan kysymyksen työhyvinvoinnista. Työhyvinvointiin vaikutetaan eniten paikallistasolla ja työyhteisöissä, mutta oman järjestömme on välttämätöntä tehdä kaikki voitavansa jäsenkuntamme työssä jaksamisen parantamiseksi.

OAJ:n talous on edelleen vakaalla pohjalla. Olemme päätyneet edellisvuosien tapaan myös vuoden 2018 osalta talousarviota huomattavasti parempaan lopputulokseen. On tärkeää huomata, että pystyimme vuonna 2018 edellisvuoden tapaan saavuttamaan toimintakulujen ja jäsenmaksutulojen tasapainon.

Talouden kokonaistulos on huikea 36,2 miljoonaa euroa. Sitä selittää likipitäen kokonaan Kojamon listautuminen ja listautumiseen liittynyt tietyn omistussuuden myyminen.

Tärkein tekijä hyvän lopputuloksen kannalta on harjoitettu tiukka kulukuri. Se ei saa kuitenkaan näkyä ydintehtävämme, jäsenkunnan edunvalvonnan heikkenemisenä. Heti uuden valtuusto- ja hallituskauden alusta meidän on kuitenkin lähdettävä ennakkoluulottomasti katsomaan mitä mahdollisuuksia digitalisaatio antaa toimintojemme kehittämiseen.

Olli Luukkainen
puheenjohtaja

Varainhankinta

Jäsenkunnan palkkakehitys oli kalenterivuonna keskimäärin noin +1,3 %. Järjestön jäseniltä perimät jäsenmaksutuotot pysyivät lähes ennallaan vähennyksen ollessa vain 0,1 miljoonaa euroa.

OAJ:n perimistä kokonaisjäsenmaksuista 40,8 miljoonaa euroa tilitettiin jäsenyhdistyksille niiden omia jäsenmaksuja 8,0 miljoonaa euroa. Lisäksi järjestötoiminnan kuluissa on kirjattu 1,3 miljoonaa euroa tukimaksuja (palautteita) valtakunnallisille yhdistyksille.

Keskusjärjestöjen (Akava ja Juko) jäsenmaksuja maksettiin 1,7 miljoonaa euroa. Maksut säilyivät lähes edellisvuoden tasolla.

Työttömyyskassan jäsenmaksu oli 6,3 miljoonaa euroa, mikä on 1,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Jäsenmaksu oli 74,40 euroa jäsentä kohden vuodessa. Vuodelle 2019 jäsenmaksu alennettiin 60,00 euroon. Työttömyyskassan ansiopäivärahojen maksatussumma väheni tilikaudella noin 15,8 %. Vuoden kuluessa noin 10,1 % työttömyyskassan jäsenistä sai kassalta työttömyyspäivärahaa.

Tulos ja rahoitus

Järjestön tuloslaskelman mukainen tulos muodostuu kahdesta osatekijästä: tuotto-/kulujäämästä ennen sijoitustoimintaa ja sijoitustoiminnasta. (Tuotto-/kulujäämä ennen sijoitustoimintaa = varsinainen toiminta + jäsenmaksutuotot oikaisuerineen).

Vuoden 2018 tuottojäämä ennen sijoitustoimintaa oli noin 1,5 miljoonaa euroa. Merkittävin tulokseen vaikuttava seikka on ollut opetusalan työttömyyden vähentyminen ja sitä kautta työttömyyskassan maksujen pieneminen.

Talouden kehitys (1000 eur)	2018	2017	2016
Jäsenmaksut			
OAJ:n jäseniltä perimät jäsenmaksut	40 848	40 639	41 626
Piirien ja yhdistysten jäsenmaksut	-8 013	-7 683	-7 978
OAJ:n nettojäsenmaksutuotot	32 835	32 957	33 648
Työttömyyskassan jäsenmaksut	6 317	7 936	8 058
Keskusjärjestön jäsenmaksut	1 706	1 762	1 767
Tuotto-/kulujäämä ennen sijoitustoimintaa	1 473	1 181	32
Sijoitustoiminnan tulos	34 682	6 981	10 346
Tilikauden ylijäämä	36 180	8 162	10 378
Maksuvalmius	2,5	1,8	1,9
Omavaraisuusaste-%	92,2	89,9	89,3

Maksuvalmius = lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset/lyhytaikaiset velat
Omavaraisuusaste-% = 100*omat varat/taseen loppusumma

OAJ-konserni ja Akavatalon toimitilat

OAJ on emoyhteisönä konsernissa, johon kuuluu tytäryhtiönä Kiinteistö Oy Akavatalo (omistusosuus noin 72,4 %). Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu, koska konsernissa ei harjoiteta liiketoimintaa.

Järjestön toimitilat sijaitsevat Kiinteistö Oy Akavatalon omistamassa kiinteistössä Helsingin Itä-Pasilassa.

Kokous- ja koulutustilojen laajennuksien ansiosta lähes kaikki järjestön koulutukset sekä valtuuston kokoukset voidaan järjestää ja on järjestetty Akavatalossa. Tällä on saavutettu kustannussäästöjä ja toimiston asiantuntijoiden työajan tehokkaampi käyttö.

Akavatalon peruskorjaushankkeeseen otettua pitkäaikaista lainaa oli tilikauden päättyessä jäljellä 9,0 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä lisääntyi seitsemällä verrattuna edelliseen vuoteen. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan kasvoivat 0,8 miljoonaa euroa. Edunvalvonnan resursseja on lisätty merkittävästi.

Henkilöstöä koskevat tunnusluvut	2018	2017	2016
Keskimääräinen lukumäärä tilikaudella *)	126	119	118
Palkat ja palkkiot (milj. euroa)	7,6	7,1	7,1
Henkilöstökulut yhteensä (milj. euroa)	9,5	8,7	9,1
Henkilöstökulut nettojäsenmaksutuotoista (%)* *	38,4	37,3	38,3
Henkilöstökulut/jäsen (eur)	107,4	96,2	100,4

*) Keskimääräisessä lukumäärässä on osa-aikaiset työsuhteet muutettu kokoaikaisiksi.

***) Nettojäsenmaksutuotot=OAJ:n nettojäsenmaksut vähennettynä keskusjärjestö- ja työttömyyskassan maksut

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan periaatteet

Hallituksen hyväksymät sijoitustoiminnan periaatteet määräävät sijoitusten suuntaamisesta ja tuottotavoitteista. OAJ on ulkoistanut finanssisijoitustensa hoidon useammalle varainhoitajille. Järjestön käyttämät varainhoitajat toimivat täyden valtakirjan periaatteella, joten ne päättävät itsenäisesti edellä mainittujen periaatteiden puitteissa OAJ:n sijoitusomaisuuteen kuuluvan finanssivarallisuuden päivittäisestä hoidosta, mm. omaisuuserien myynneistä ja ostoista.

Varainhoitajien menestystä verrataan jatkuvasti keskenään ja tarvittaessa niiden osuuksia muutetaan tai joitakin varainhoitajia vaihdetaan kokonaan.

Sijoitusten tuottotavoite

Sijoitusten pitkän aikavälin tuottotavoitteena on turvata sijoitusvarallisuuden reaaliarvon säilyminen ja pitkällä aikavälillä saavuttaa keskimäärin 4 %:n vuosituotto yli inflaatioprosentin. Korkeampi tuottovaatimus edellyttää suurempaa riskinottoa ja johtaa siten myös suurempaan tappion vaaraan.

Sijoituskohteiden hajautus

OAJ hajauttaa sijoituksia mahdollisimman monipuolisesti. Sijoitusriskien hallitsemiseksi ja järjestön maksuvalmiuden varmistamiseksi järjestö on jakanut arvopapereiden sijoituskohteet kolmeen lähes yhtä suureen osaan (30 %): Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet, osakkeet ja korkosijoitukset. Markkinatilanteen mukaan sijoitusten painotuksia vaihdellaan annetuilla vaihteluväleillä. Näiden lisäksi vaihtoehtoisten sijoitusten painoarvoa on edelleen lisätty. Kojamon omistus ei ole mukana tässä tarkastelussa.

Sijoitukset pääoma- ja erikoissijoitusrahastoihin

Sijoitukset pääoma- ja erikoissijoitusrahastoihin luokitellaan vaihtoehtoisiksi sijoituksiksi, joiden normaali painoarvo on 10 % sijoitusomaisuudesta. Pääomarahastot ovat yleensä määräaikaisiksi tarkoitettuja yhtiöitä, jotka sijoittavat varansa listaamattomiin yhtiöihin. Erikoissijoitusrahastoissa on myös normaalista poikkeavia ehtoja mm. sijoitusten merkintä- ja lunastusajoissa. OAJ on sijoittanut pääoma- ja erikoissijoitusrahastoihin noin 7,2 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan tulokset

Varainhoitajien hallinnoimien arvopaperisijoitusten tuotto oli tilikaudella -6,4 %, mikä johtui viimeisen kvartaalin markkinalaskusta. Tammikuussa 2019 tilanne palautui kuitenkin lähes ennalleen kurssien noustessa ja kurssinousu on jatkunut. Tuloslaskelmaan kirjattu koko sijoitustoiminnan tulos oli 34,7 miljoonaa euroa. Arvopapereiden myyntivoittoja saatiin 34,0 miljoonaa euroa ja myyntitappioita ja arvonalennuksia kirjattiin 3,3 miljoonaa euroa. Myyntivoitot koostuivat pääasiassa Kojamo Oyj:n osakkeiden myynnistä listautumisen yhteydessä kesäkuussa. Osinkotuottoja saatiin yhteensä 4,2 miljoonaa euroa, jotka olivat pääasiassa Kojamo Oyj:ltä saatuja osinkoja.

Vuosi 2018 oli arvopaperisijoittajalle haasteellinen vuosi markkinoiden romahtaessa pahasti syksyllä. Muiden omaisuuslajien paitsi vaihtoehtoisten sijoitusten tuotto oli tappiollinen viime vuonna.

Suoria kiinteistösijoituksia järjestöllä ei enää ole. Kiinteistösijoituksiin luetaan sen sijaan omistukset kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöissä. Suurin yksittäinen omistus kaikista kiinteistösijoituksista on 6,10 %:n omistusosuus Kojamo Oyj:ssä. Omistuksen arvo tilikauden päättyessä pörssikurssilla (8,105 eur) oli 122,2 miljoonaa euroa. Kojamo Oyj listautui pörssiin kesäkuussa 2018.

Sijoitustoiminnan tulos ja tavoitteet	Tavoite- %	2018	2017	2016
Sijoitustoiminnan tulos (milj. euroa)		34,7	7,0	10,3
Arvopaperisijoitusten tuotot, %		-6,4	7,8	6,6
Tavoite- % (pitkällä aikav. inflaatio + 4 %)		5,2	4,7	4,4
Kiinteistösijoitusten osuus, % *	20- 35	29,8	21,4	23,3
Osakesijoitukset osuus, %	25- 55	37,2	44,0	42,4
Korkosijoitusten osuus, %	20- 55	23,1	23,5	24,7
Vaihtoehtoisten sijoitusten osuus, %	0- 15	9,9	11,1	9,7

*Kojamo Oyj:n omistus on mukana arvopapereiden kiinteistösijoituksien osuudessa tasearvolla.

Toiminnan riskit ja vakuutukset

Suuri toiminnallinen riski lähivuosina on jäsenmaksutulojen pieneneminen suhteessa menoihin, koska irtisanomiset, lomautukset ja päivähoito- sekä koulu- ja oppilaitosyksiköiden kasvu vähentävät opettajatarvetta ja siten jäsenmaksutuloja. OAJ kuitenkin katsoo, että laadullisten kehittämistarpeitten vuoksi opettajien kokonaismäärää on lisättävä.

Sijoitusten riskit

Kaikkiin sijoituksiin liittyy myös riskejä. Yleisen korkotason noustessa korkosidonnaisen arvopapereiden markkina-arvo laskee. Valuutariskiä sisältyy jossain määrin sijoitusrahastoihin, joiden sijoituskohteena ovat euroalueen ulkopuoliset alueet. Luottorisikiä ei OAJ:ssa tietoisesti oteta ja sijoitusten monipuolinen hajautus pienentää riskiä edelleen.

Mahdollista työtaistelua lukuun ottamatta järjestön rahavirrat ovat tasaisia, joten likviditeettiriski on pieni. Kuntatalouden ja muiden koulutuksenjärjestäjien talouden heikkeneminen voivat kuitenkin johtaa jäsenkunnan tulojen ja sitä kautta järjestön jäsenmaksutulon pudotukseen.

Suurimmat riskit ovat sijoitusten arvonmuutoksissa. Maailman pörssikurssien heilahtelut näkyvät myös järjestön sijoitusten tuotoissa. Riskiä hallitaan:

- sijoittamalla vain omia varoja, ts. sijoituksia ei tehdä lainarahalla,
- tekemällä sijoituksia myös pääomaturvattuihin sijoitusinstrumentteihin
- hajauttamalla sijoituspäätökset usealle varainhoitajalle
- hajauttamalla sijoituksia monipuolisesti

Arvopaperisijoitusten arvonalentumiset kirjataan suoraan sijoitustoiminnan vuositulokseen kirjanpitolain mukaisesti vuodesta 2017 alkaen. Realisoitumaton arvonalennus kirjataan tuloslaskelmaan sijoitustoiminnan kuluksi.

Vahinkoriskit ja vakuutukset

Järjestön ja sen jäsenyhdistysten irtaimisto, toiminnan vastuu ja toimintaan osallistuvien henkilöriskit on katettu vakuutuksella Vakuutusyhtiö Turvassa 1.1.2014 alkaen.

Järjestön omistamat kiinteistöt on vakuutettu täysarvoisin kiinteistövakuutuksin.

Järjestön jäsenmaksuun sisältyy kaikille varsinaisille jäsenille kaksi vakuutuskokonaisuutta: vapaa-ajan matkavakuutuskokonaisuus ja vapaa-ajan tapaturmavakuutus sekä ammatillinen oikeusturva- ja vastuuvakuutus.

Ammatillisesta vastuuvakuutuksesta korvataan erittäin vähän, mikä johtuu vahingonkorvauslain kanavointisäännöksestä, jonka mukaan työnantaja on ensisijaisesti vastuussa työntekijän aiheuttamista vahingoista

Hallinto

Puheenjohtaja

Järjestön puheenjohtaja Olli Luukkainen toimi hallituksen puheenjohtajana. Hänet valittiin toukokuussa 2018 neljän vuoden toimikaudeksi.

Hallitus

Hallituksen toimikausi alkoi toukokuussa 2018 ja jatkuu valtuuston vuoden 2020 kevätkokouksen päättymiseen saakka.

Hallituksen 1. varapuheenjohtajana toimii yleissivistävien opettajien puheenjohtaja Petri Kääriäinen, 2. varapuheenjohtajana ammatillisten opettajien puheenjohtaja Päivi Koppanen ja 3. varapuheenjohtajana lastentarhanopettajien puheenjohtaja Anitta Paananen. Varapuheenjohtajien toimikausi on kaksivuotinen.

Valtuusto

OAJ:n valtuustossa on 150 valtuuston jäsentä. Helmikuussa 2018 valitun uuden valtuuston toimikausi alkoi kevätkokouksesta 2018 ja kestää seuraavat neljä vuotta.

Kaksivuotisella kaudella 2018–2020 valtuuston puheenjohtaja on Tiina Karjalainen, ensimmäinen varapuheenjohtaja Ulla Kangasniemi ja toinen varapuheenjohtaja Katja Järvinen.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Tilikauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä OAJ:n talouteen vaikuttavia tapahtumia.

Tulevaisuuden näkymät

Järjestön talouden ennakoidaan pysyvän nykyisellään lähivuosina. Jäsenmaksutuotojen ennustetaan supistuvan työssä käyvän jäsenmäärän laskiessa. Jäsenten sähköisten palvelujen jatkuva kehittäminen tulee vaatimaan merkittäviä taloudellisia panostuksia.

Lähivuosina varsinaisen toiminnan tuloksen arvioidaan olevan positiivinen. Jäsenmaksutuotot ja muut tuotot kattanevat varsinaisen toiminnan menot. Talous joudutaan tasapainottamaan tarvittaessa sijoitustoiminnan tuotoilla. Talouteen tulevat vaikuttamaan myös työmarkkinaratkaisujen ansiokehitykset ja opettajien kokonaismäärä.

Järjestö panostaa jatkuvasti jäsenhankintaan ja jäsenyyden ylläpitämiseen. Edunvalvonnalla pyritään säilyttämään jäsenkunnan tulotason kehitys ja samalla myös varmistamaan jäsenmaksutulon riittävyys.

Hallituksen esitys ylijäämän käytöstä

Tilikauden ylijäämä on 36 180 043,02 euroa, joka muodostuu sijoitustoiminnan tuloksesta 34 682 491,86 euroa, siirrosta tukirahastosta 24 300,00 euroa ja tuottojäämäästä ennen sijoitustoimintaa 1 473 251,16 euroa.

Kevätvaltuuston 2019 hyväksyttäväksi tulevan uuden taloussäännön ja tukirahaston sääntöjen mukaan sijoitustoiminnan tulos kokonaan ja 50 % tuottojäämäästä ennen sijoitustoimintaa eli varsinaisen toiminnan tuloksesta siirretään tukirahaston pääomaan. Valtuustolla on päätöksellään mahdollisuus poiketa näistä säännöistä.

Hallitus esittää, että sijoitustoiminnan tulos 34 682 491,86 euroa ja 50 % tuottojäämäästä ennen sijoitustoimintaa 736 625,58 euroa eli yhteensä 35 419 117,44 euroa siirretään tukirahaston pääomaan ja edellisten tilikausien ylijäämään 760 925,58 euroa.

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Varsinainen toiminta		
<u>Edunvalvonta</u>		
Henkilöstökulut	-3 770 349,62	-3 426 543,40
Poistot	-973,56	0,00
Muut kulut	-689 478,91	-611 812,58
Edunvalvonta yhteensä	-4 460 802,09	-4 038 355,98
<u>Työtaistelutoiminta</u>		
Henkilöstökulut	-7 886,02	-9 038,31
Muut kulut	-62 123,28	-6 696,00
Työtaistelutoiminta yhteensä	-70 009,30	-15 734,31
<u>Viestintä</u>		
Ilmoitus- ja tilaustuotot	1 067 531,21	1 133 928,90
Henkilöstökulut	-1 366 595,20	-1 314 740,07
Poistot	-90 689,83	-95 568,06
Muut kulut	-2 440 007,22	-2 243 178,22
Viestintä yhteensä	-2 829 761,04	-2 519 557,45
<u>Järjestötoiminta</u>		
Koulutustoiminta		
Henkilöstökulut	-127 402,14	-82 379,62
Muut kulut	-937 397,08	-820 691,68
Koulutustoiminta yhteensä	-1 064 799,22	-903 071,30
Kansainvälinen toiminta		
Saadut avustukset	2 695,74	18 806,35
Henkilöstökulut	-40 924,53	-38 747,50
Muut kulut	-372 850,63	-426 162,28
Kansainvälinen toiminta yhteensä	-411 079,42	-446 103,43
Jäsenrekisteri		
Saadut käyttökorvaukset	471 307,22	415 385,00
Henkilöstökulut	-452 636,98	-392 618,11
Poistot	-119 759,32	-126 101,40
Muut kulut	-332 037,47	-277 034,78
Jäsenrekisteri yhteensä	-433 126,55	-380 369,29
Muu järjestötoiminta		
Henkilöstökulut	-1 266 921,98	-1 304 766,06
Poistot	-21 623,02	-24 288,54
Tukimaksut valtak. yhdistyksille	-1 273 419,48	-1 245 104,03
Alue- ja paikallistuki sekä vaikuttaminen	-2 759 052,29	-2 711 886,52
Muut kulut	-804 940,09	-792 747,26
Muu järjestötoiminta yhteensä	-6 125 956,86	-6 078 792,41
Järjestötoiminta yhteensä	-8 034 962,05	-7 808 336,43

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
<u>Jäsenkunnan virkistystoiminta ja vakuutukset</u>		
Vuokratuotot	323 879,00	304 198,00
Poistot	-52 369,86	-56 038,34
Jäsenkunnan vakuutukset	-1 933 329,24	-1 775 202,91
Muut kulut	-453 535,72	-513 658,97
Jäsenkunnan virkistystoiminta ja vakuutukset yhteensä	-2 115 355,82	-2 040 702,22
<u>OAJ-palvelu</u>		
Myyntituotot	31 338,59	60 937,06
Ostot	-897,78	-26 551,72
Varaston muutos	-28 798,75	-24 717,27
OAJ-palvelu yhteensä	1 642,06	9 668,07
<u>Yhteiskulut ja -tuotot</u>		
Hallintoelimet		
Henkilöstökulut	-220 127,88	-183 386,47
Poistot	-114 564,19	-88 209,96
Muut kulut	-711 502,41	-519 766,27
Hallintoelimet yhteensä	-1 046 194,48	-791 362,70
Muut yhteiskulut ja -tuotot		
Vuokratuotot	650 678,15	465 187,75
Muut tuotot	148 273,34	125 452,09
Henkilöstökulut	-2 095 203,97	-1 754 266,36
Poistot	-614 960,47	-907 317,40
Muut kulut	-2 872 286,76	-2 802 185,99
Muut yhteiskulut ja -tuotot yhteensä	-4 783 499,71	-4 873 129,91
Yhteiskulut ja -tuotot yhteensä	-5 829 694,19	-5 664 492,61
Varsinainen toiminta yhteensä	-23 338 942,43	-22 077 510,93
Varainhankinta		
Jäsenmaksut		
OAJ:n jäseniltä perimät jäsenmaksut	40 847 857,35	40 639 184,64
Piirien ja yhdistysten jäsenmaksut	-8 012 553,22	-7 682 504,66
Työttömyyskassan jäsenmaksut	-6 317 139,20	-7 936 463,00
Keskusjärjestön jäsenmaksut	-1 705 971,34	-1 761 793,88
Varainhankinta yhteensä	24 812 193,59	23 258 423,10
Tuotto-/kulujäämä	1 473 251,16	1 180 912,17

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot		
Myyntituotot	91 080,60	75 825,61
Osinkotuotot	4 200 720,06	4 127 014,82
Korkotuotot	206 257,20	94 133,71
Vuokratuotot	559 103,45	550 872,51
Myyntivoitot	34 018 321,70	2 791 492,80
Arvonalentumisten palautukset	102 895,66	0,00
Muut tuotot	147 323,07	170 872,91
Tuotot yhteensä	39 325 701,74	7 810 212,36
Kulut		
Vastikkeet	-201 940,45	-201 017,32
Poistot pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-11 073,72	-11 073,72
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-2 812 217,49	-99 779,82
Korkokulut	-106 516,56	-118 013,48
Myyntitappiot	-503 337,01	-320 797,38
Muut kulut	-1 008 124,65	-78 848,13
Kulut yhteensä	-4 643 209,88	-829 529,85
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	34 682 491,86	6 980 682,51
TILIKAUDEN TULOS	36 155 743,02	8 161 594,68
Rahastosiirrot		
Siirto Tukirahastosta	24 300,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	36 180 043,02	8 161 594,68

TASE**VASTAAVA****31.12.2018****31.12.2017****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	1 241 094,24	1 167 076,59
Muut aineettomat hyödykkeet	624 644,77	700 362,82
Keskeneräiset investoinnit	1 062 195,17	963 623,51
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 927 934,18	2 831 062,92

Aineelliset hyödykkeet

Metsätilat	352 533,34	366 542,89
Maa-alueet	371 337,53	371 337,53
Rakennukset ja rakennelmat	335 093,71	390 120,65
Koneet ja kalusto	765 382,31	744 260,45
Muut aineelliset hyödykkeet	24 067,65	25 577,25
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 848 414,54	1 897 838,77

Sijoitukset

Osuudet saman konsernin yrityksissä	28 897 664,47	28 625 544,66
Muut osakkeet ja osuudet	118 001 033,87	89 607 038,22
Muut saamiset	7 471 201,14	5 472 460,15
Sijoitukset yhteensä	154 369 899,48	123 705 043,03

Pysyvät vastaavat yhteensä

159 146 248,20

128 433 944,72

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

OAJ-palvelun varasto	49 729,17	78 527,92
----------------------	-----------	-----------

Saamiset

Lyhytaikaiset

Myyntisaamiset	25 368,50	36 156,00
Muut saamiset	8,48	38,27
Siirtosaamiset	3 364 030,74	3 359 629,65
Saamiset yhteensä	3 389 407,72	3 395 823,92

Rahat ja pankkisaamiset

10 607 475,73

5 426 825,27

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

14 046 612,62

8 901 177,11

VASTAAVA

173 192 860,82

137 335 121,83

VASTATTAVAA**31.12.2018****31.12.2017****OMA PÄÄOMA**

Toimintapääoma	1 429 987,49	1 429 987,49
Arvonkorotusrahasto	387 396,72	387 396,72
Vararahasto	1 306 233,40	1 306 233,40
Tukirahasto	88 660 742,47	80 818 675,83
Lainanlyhennysrahasto	4 829 329,75	4 829 329,75
Edellisten tilikausien ylijäämä	26 826 803,22	26 531 575,18
Tilikauden ylijäämä	36 180 043,02	8 161 594,68

Oma pääoma yhteensä

159 620 536,07

123 464 793,05

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoituslaitoksilta

7 909 080,00

8 999 992,00

Lyhytaikainen

Lainat rahoituslaitoksilta

1 090 912,00

1 090 912,00

Ostovelat

735 650,95

674 273,64

Muut velat

268 264,96

254 837,28

Siirtovelat

3 568 416,84

2 850 313,86

Lyhytaikaiset velat yhteensä

5 663 244,75

4 870 336,78

Vieras pääoma yhteensä

13 572 324,75

13 870 328,78

VASTATTAVAA

173 192 860,82

137 335 121,83

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPA JA LAATIMISPERIAATTEET

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry muodostaa konsernin tytäryhtiönsä Kiinteistö Oy Akavatalon kanssa. Omistusosuus tytäryhtiössä on 72,37 % (v.2017 72,37 %) Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu, koska konsernissa ei harjoiteta liiketoimintaa.

Laatimis-, arvostus- ja jaksotusperiaatteet**Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä poistot**

Pysyvät vastaavat on aktivoitu välittömään hankintamenoon.

Aktivoidut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on poistettu suunnitelman mukaan.

Rahoitusvälineiden arvostus

Sijoitusomaisuudessa olevat rahoitusvälineet on arvostettu 2017 tilinpäätöksessä hankintahintaan tai tätä alemmaan käypään arvoon.

Vaihto-omaisuus

Tilinpäätökseen on merkitty vaihto-omaisuus hankintamenoonsa.

Avustukset

Ulkoasiainministeriölle palautettiin vuonna 2018 aiemmin myönnettyä valtionavustusta 13 781,56 euroa. Palautettu valtionavustus koostui hanketoiminnan käyttämättömistä varoista. Kehitysyhteistyöhankkeet päättyivät v. 2017 ja loppuraportointi laadittiin vuonna 2018.

Vuonna 2018 ei ole käynnissä Ulkoasiainministeriön avustamia hankkeita.

Kulujen kohdistusperiaatteet

Toiminnanaloille on kohdistettu niiden erilliskulut.

NLS

Pohjoismaisten Opettajajärjestöjen yhteistyöneuvoston NLS:n (Nordiska Lärarorganisationers Samråd) talous hoidetaan osana OAJ:n taloutta. Neuvosto ei ole itsenäinen yhdistys. Sen jäsenmaksutuloilla katetaan aiheutuvat kulut. Tilinpäätöshetken mahdollinen yli- tai alijäämä kirjataan OAJ:n velaksi tai saatavaksi, joten NLS:stä ei synny tulosvaikutusta OAJ:hin. NLS:n tuotot v.2018 ovat 292 912,00 eur, kulut 288 780,25 eur ja ylijäämä 4 131,75 eur on kirjattu OAJ:n velan lisäykseksi.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2018	2017
Kokonaistuotot ja -kulut		
Kokonaistuotot	82 869 262,34	50 973 292,15
Kokonaiskulut	-46 689 219,32	-42 811 697,47
Tilikauden ylijäämä	<u>36 180 043,02</u>	<u>8 161 594,68</u>

Kokonaistuotot sisältää jäsenmaksuihin liittyviä läpikulkueriä piireille ja yhdistyksille 8 012 553,22 euroa (7 682 504,66 euroa) sekä sijoitustoiminnan tuottoja 39 325 701,74 euroa (7 810 212,36 euroa), minkä jälkeen kokonaistuotot ovat 35 531 007,38 euroa (35 480 575,13 euroa).

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ

	2018	2017
Henkilöstön lukumäärä		
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	126	119

Henkilöstökulut

OAJ

Palkat	7 120 731,93	6 710 304,30
Palkkiot	500 386,26	424 605,54
Eläkekulut	1 465 950,74	1 079 074,27
Muut henkilösivukulut	260 979,39	292 501,79
Yhteensä	<u>9 348 048,32</u>	<u>8 506 485,90</u>

NLS henkilöstökulut

Palkat	128 008,20	119 866,65
Palkkiot	300,00	500,00
Eläkekulut	37 010,00	36 572,39
Muut henkilösivukulut	5 638,00	5 468,61
Yhteensä	<u>170 956,20</u>	<u>162 407,65</u>

Henkilöstökulut yhteensä 9 519 004,52 8 668 893,55

Poistot

Poistosuunnitelma

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintameno poistetaan seuraavan suunnitelman mukaan

Aineettomat oikeudet (ATK-ohjelmat)	tasapoistot	4 vuodessa
Muut aineettomat hyödykkeet	tasapoistot	5 vuodessa
Rakennukset ja peruskorjaukset	tasapoistot	10 -30 vuodessa
Koneet ja kalusto	tasapoistot	3 - 6 vuodessa
Muut aineelliset hyödykkeet	tasapoistot	30 vuodessa

Vuosikuluiksi on kirjattu alle 2 000 euron perusparannukset sekä alle 2 000 eur:n kalusto- ja laitehankinnat.

	2018	2017
Kokonaispoistojen määrä		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	606 111,81	888 009,62
Muut aineettomat hyödykkeet	149 901,67	176 931,33
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	51 220,38	53 876,47
Koneet ja kalusto	217 270,51	188 270,40
Muut aineelliset hyödykkeet	1 509,60	1 509,60
Poistot yhteensä	<u>1 026 013,97</u>	<u>1 308 597,42</u>

Tilintarkastajan palkkiot

OAJ

Tilintarkastus	30 485,40	39 419,60
Todistukset ja lausunnot	3 397,60	930,00
Veroneuvonta	0,00	4 656,20
	<u>33 883,00</u>	<u>45 005,80</u>

NLS

Todistukset ja lausunnot	1 178,00	933,10
Yhteensä	<u>35 061,00</u>	<u>45 938,90</u>

Tuotot osuuksista muissa yrityksissä, korkotuotot ja korkokulut

	2018	2017
Tuotot osuuksista muissa yrityksissä		
Osinkotuotot	4 200 720,06	4 127 014,82
Myyntivoitot	34 018 321,70	2 791 492,80
	<u>38 219 041,76</u>	<u>6 918 507,62</u>
Korkotuotot		
Muilta	206 257,20	94 133,71
Tuotot yhteensä	<u>38 425 298,96</u>	<u>7 012 641,33</u>
Korkokulut		
Muilta	106 516,56	118 013,48
Myyntitappiot		
Muilta	503 337,01	320 797,38
Kulut yhteensä	<u>609 853,57</u>	<u>438 810,86</u>

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET

	2018	2017
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
IT-ohjelmat		
Hankintameno 1.1.	7 870 537,45	7 361 330,26
Lisäykset tilikaudella	680 129,46	509 207,19
Hankintameno 31.12.	8 550 666,91	7 870 537,45
Kertyneet poistot 1.1.	-6 703 460,86	-5 815 451,24
Tilikauden poistot	-606 111,81	-888 009,62
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-7 309 572,67	-6 703 460,86
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 241 094,24	1 167 076,59
Aineettomat oikeudet yhteensä	1 241 094,24	1 167 076,59
Muut aineettomat hyödykkeet		
Huoneisto-osakkeiden peruskorjaus		
Hankintameno 1.1.	8 068 349,29	7 847 821,60
Lisäykset tilikaudella	74 183,62	220 527,69
Hankintameno 31.12.	8 142 532,91	8 068 349,29
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-7 367 986,47	-7 191 055,14
Tilikauden sumu-poistot	-149 901,67	-176 931,33
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-7 517 888,14	-7 367 986,47
Kirjanpitoarvo 31.12.	624 644,77	700 362,82
Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä	624 644,77	700 362,82
Keskeneräiset investoinnit		
Hankintameno 1.1.	963 623,51	922 791,88
Lisäykset tilikaudella	771 487,98	550 038,82
Siirto IT-ohjelmiin	-672 916,32	-509 207,19
Hankintameno 31.12.	1 062 195,17	963 623,51
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 062 195,17	963 623,51
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 927 934,18	2 831 062,92

	2018	2017
Aineelliset hyödykkeet		
Metsätilat		
Hankintameno 1.1.	366 542,89	366 542,89
Vähennykset tilikaudella	-14 009,55	0,00
Hankintameno 31.12.	352 533,34	366 542,89
Kirjanpitoarvo 31.12.	352 533,34	366 542,89
Maa-alueet		
Hankintameno 1.1./31.12.	371 337,53	371 337,53
Kirjanpitoarvo 1.1./31.12.	371 337,53	371 337,53
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	2 542 346,71	2 542 346,71
Vähennykset tilikaudella	-9 078,10	0,00
Hankintameno 31.12.	2 533 268,61	2 542 346,71
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-2 152 226,06	-2 098 349,59
Luovutuksessa kertyneet sumupoistot	5 271,54	0,00
Tilikauden sumu-poistot	-51 220,38	-53 876,47
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-2 198 174,90	-2 152 226,06
Kirjanpitoarvo 31.12.	335 093,71	390 120,65
Rakennukset ja rakennelmat yhteensä	335 093,71	390 120,65
Koneet ja kalusto		
Koneet ja kalusto (toimisto)		
Hankintameno 1.1.	3 799 499,93	3 732 570,05
Lisäykset tilikaudella	238 392,37	66 929,88
Hankintameno 31.12.	4 037 892,30	3 799 499,93
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-3 055 239,48	-2 867 981,47
Tilikauden sumu-poistot	-217 270,51	-187 258,01
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-3 272 509,99	-3 055 239,48
Kirjanpitoarvo 31.12.	765 382,31	744 260,45
Koneet ja kalusto (muut)		
Hankintameno 1.1./31.12.	452 324,96	452 324,96
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-452 324,96	-451 312,57
Tilikauden sumu-poistot	0,00	-1 012,39
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-452 324,96	-452 324,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00
Koneet ja kalusto yhteensä	765 382,31	744 260,45
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1./31.12.	45 287,01	45 287,01
Kertyneet sumupoistot 1.1.	-19 709,76	-18 200,16
Tilikauden sumupoistot	-1 509,60	-1 509,60
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-21 219,36	-19 709,76
Kirjanpitoarvo 31.12.	24 067,65	25 577,25
Muut aineelliset hyödykkeet yhteensä	24 067,65	25 577,25
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 848 414,54	1 897 838,77

	2018	2017
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Osuudet saman konsernin yrityksissä 1.1.	28 625 544,66	28 481 556,77
Lisäykset tilikaudella	272 119,81	143 987,89
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	28 897 664,47	28 625 544,66
Muut osakkeet ja osuudet		
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	12 422 775,95	12 495 619,93
Lisäykset tilikaudella	15 708 657,75	6 000,00
Vähennykset tilikaudella	-1 052 363,00	-78 843,98
Kirjanpitoarvo 31.12.	27 079 070,70	12 422 775,95
Muut huoneisto-osakkeet		
Hankintameno 1.1.	11 084 864,88	11 095 698,98
Lisäykset tilikaudella	67 009,69	1 102 861,54
Vähennykset tilikaudella	0,00	-1 113 695,64
Hankintameno 31.12.	11 151 874,57	11 084 864,88
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 151 874,57	11 084 864,88
Sijoitusrahastot		
Kirjanpitoarvo 1.1.	59 707 261,29	62 188 465,69
Muutokset tilikaudella	15 689 366,83	5 227 036,66
Käyvän arvon rahaston purettu	0,00	-7 556 477,22
Arvon alentumiset	-2 806 621,58	-151 763,84
Kirjanpitoarvo 31.12.	72 590 006,54	59 707 261,29
Pääoma- ja erikoissijoitusrahastot		
Kirjanpitoarvo 1.1.	6 392 136,10	5 399 217,90
Muutokset tilikaudella	833 296,28	1 010 426,88
Arvon alentumiset	-45 350,32	-17 508,68
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 180 082,06	6 392 136,10
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä	118 001 033,87	89 607 038,22
Muut saamiset		
Mandatum Life kapitalisaatiosopimus		
Kirjanpitoarvo 1.1.	5 472 460,15	4 247 919,29
Muutokset tilikaudella	2 025 363,44	1 587 562,82
Käyvän arvon rahasto purettu/muutos	0,00	-363 021,96
Arvon alentumiset	-26 622,45	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 471 201,14	5 472 460,15
Sijoitukset yhteensä	154 369 899,48	123 705 043,03
YHTEENSÄ	159 146 248,20	128 433 944,72

Arvopapereiden markkina-arvon ja kirjanpitoarvon erotus

	2018	2017
Sijoitusrahastot		
Markkina-arvo	76 768 375,98	69 612 360,35
Vastaava kirjanpitoarvo	72 590 006,54	59 707 261,29
Erotus	4 178 369,44	9 905 099,06
Pääomarahastot ja erikoissijoitusrahastot		
Markkina-arvo	8 100 214,38	7 227 251,28
Vastaava kirjanpitoarvo	7 180 082,06	6 392 136,10
Erotus	920 132,32	835 115,18
Muut saamiset		
Mandatum Life kapitalisaatiosopimus		
Markkina-arvo	7 787 433,62	6 139 749,17
Vastaava kirjanpitoarvo	7 471 201,14	5 472 460,15
Erotus	316 232,48	667 289,02

Omistukset muissa yrityksissä

nimi	kotipaikka	omistus	oma pääoma	tulos
Tytäryhtiöosakkeet				
Kiinteistö Oy Akavatalo	Helsinki	72,37 %	33 219 904,95	-918 926,56
Muut osakkeet ja osuudet:				
Kojamo Oyj	Helsinki	6,10 %		

	2018	2017
Siirtosaamiset		
Jäsenmaksusaamiset	2 970 800,00	2 933 000,00
IT-kulujaksotukset	168 096,93	251 047,35
Muut siirtosaamiset	225 133,81	175 582,30
Yhteensä	3 364 030,74	3 359 629,65

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2018	2017
Oman pääoman muutokset		
Toimintapääoma 1.1. ja 31.12.	1 429 987,49	1 429 987,49
Arvonkorotusrahasto 1.1. ja 31.12.	387 396,72	387 396,72
Käyvän arvon rahasto 1.1.	0,00	7 919 499,18
Arvostusperiaatteen muutos *)	0,00	-7 919 499,18
Käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Käyvän arvon rahasto 31.12.	0,00	0,00
Vararahasto 1.1. ja 31.12.	1 306 233,40	1 306 233,40
Tukirahasto 1.1.	80 818 675,83	70 441 035,88
Siirto edellisten tilikausien ylijäämästä	7 866 366,64	10 377 639,95
Maksetut lakkoavustukset	-24 300,00	0,00
Tukirahasto 31.12.	88 660 742,47	80 818 675,83
Lainanlyhennysrahasto 1.1. ja 31.12.	4 829 329,75	4 829 329,75
Ed. tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	34 693 169,86	36 978 707,83
Arvostusperiaatteen muutos	0,00	-69 492,70
Siirto Tukirahastoon	-7 866 366,64	-10 377 639,95
Ed. tilikausien ylijäämä	26 826 803,22	26 531 575,18
Tilikauden ylijäämä	36 180 043,02	8 161 594,68
Oma pääoma 31.12.	159 620 536,07	123 464 793,05

	2018	2017
Arvonkorotukset		
Arvonkorotukset vuodelta 1992		
Huoneisto-osakkeet, toimistot	25 774,36	25 774,36
Huoneisto-osakkeet, asunnot	361 622,36	361 622,36
	387 396,72	387 396,72

Arvonkorotuksen määrä perustuu asuin- ja toimisto-osakkeiden osalta tilastokeskuksen ilmoittamaan vanhojen asuntojen toteutuneiden kauppojen keskimääräiseen hintatasoon niillä alueilla, jossa huoneistot sijaitsevat.

	2018	2017
Siirtovelkoihin kuuluvat olennaiset erät		
Siirtovelat		
Lomapalkkavelat sosiaalikuluihin	1 915 406,00	1 839 138,48
Vakuutusjaksotuksia	91 897,25	66 182,49
Jäsenmaksuvelkajaksotus	1 407 500,00	808 800,00
Kehitysyhteistyövelka	0,00	16 477,30
Muut siirtovelat	153 613,59	119 715,59
Yhteensä	3 568 416,84	2 850 313,86

	2018	2017
Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvät lainat		
Rahalaitoslainat	3 545 432,00	4 636 344,00

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Lainat rahoituslaitoksilta, joiden vakuudeksi on pantattu osakkeita

Lainat rahoituslaitoksilta	8 999 992,00	10 090 904,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	28 897 664,47	28 625 544,66

Leasingvastuut

Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	172 067,79	260 444,75
Myöhemmin maksettavat	196 888,52	227 067,89
Yhteensä	<u>368 956,31</u>	<u>487 512,64</u>

Leasingsopimukset ovat kolmen ja viiden vuoden leasingsopimuksia.

Muut vastuut	2018	2017
Johdannaissopimukset/Nordea Pankki Oyj		
Nimellisarvo	-119 682,00	-113 251,00
Käypä arvo	4 500 000,00	5 045 455,00

Koronvaihtosopimuksella on vaihdettu vaihtuva korko kiinteäksi, jolla suojaudutaan korkokulujen vaihteluilta. Suojaus on tehty 50 % rahalaitoslainan määrästä. Suojauksia on tehty vuosille 2014-2026.

	2018	2017
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	336 171,72	407 312,07

Muut annetut vakuudet		
Muiden puolesta	252 158,93	252 158,93

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

PARISI

Helsinki 9.4.2019

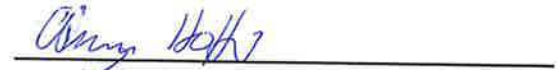
Olli Luukkainen
hallituksen puheenjohtaja

Päivi Koppanen
II varapuheenjohtaja

Kirsi Contursi

Anna Höfrén

Timo Märkkanen

Kari Nieminen

Asko Parkkinen

Maarit Rahkola

Anna Renfors

Jukka Sarpila

Jukka Talvitie

Petri Kääriäinen
I varapuheenjohtaja

Anitta Pakanen
III varapuheenjohtaja

Inger Damlin

Jouko Karhunen

Mea Nordberg

Santeri Palviainen

Pekka Pieskä

Tanja Rantala

Jaakko Sarmola

Marita Savonmäki

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä huhtikuun 23.päivänä 2019

BDO Oy, Tilintarkastusyhteisö

Ari Lehto
JHT, KHT

LUETTELO KIRJANPIDOISTA JA AINEISTOISTA

Tilinpäätös ja toimintakertomus		erikseen sidottuna
Tilikohmainen tuloslaskelma ja tase		sähköinen
Päivä- ja pääkirja		sähköinen
Reskontraerittelyt		sähköinen
Pankkitositteet	11	paperitositteina
Myyntilaskut	02, 04, 05, 22, 24	sähköinen
Ostolaskut	08, 51	paperitositteina/sähköinen
Käyttöomaisuuskirjanpito	KOM	sähköinen
Palkkakirjanpito	06, 07	sähköinen
Vuokrakirjanpito	Tampuuri	atk-tuloste
Liitetietositteet	LTT	